

PODCAST Utsatte barns deltakelse og medvirkning. Intervju med to sosialarbeidere.

Agency Growing Up, Belgia, 2022

Del 1: Barna og sosialarbeiderne.

Nele: God ettermiddag, mitt navn er Nele Haedens, ved “Agency Growing up”. Jeg er veldig glad for at dere ønsker å være med på dette; dele deres erfaringer om små barns deltakelse og medvirkning i barnevernet. Jeg er så glad for at vi kan ha denne samtalen, særlig siden dere jobber med dette i deres praksis.

Kanskje det ville være fint om dere introduserte dere selv? Slik at folk vet hvem som sitter rundt bordet.

Cindy: Jeg er Cindy. Jeg jobber som sosialarbeider ved “Youth Care Support Centre” (OCJ) i Ypres, og har vært der siden 1995.

Jasmien: Mitt navn er Jasmien og jeg jobber på “Juvenile Court Social Service” (SDJ) i Ypres, vært der i cirka 6 år nå.

Nele: Da kan vi egentlig bare gå rett i gang. Hva betyr barns deltakelse og medvirkning for dere?

Cindy: Til syvende og sist jobber vi med foreldre, barn og familier. Alle har en stemme, og særlig barna. Vi jobber jo til daglig rundt barn, og vi synes det er veldig viktig å inkludere historiene deres. Uansett hvor unge de er, selv spedbarn, forventer vi kan lytte til; samspillet deres med foreldrene er deres måte å si noe på, både når det gjelder utvikling, men også fra det øyeblikket de kommuniserer med språk som vanligvis er når de begynner på skolen (2,5 år til 3 år), at vi også prøver å snakke med dem.

Jasmien: Og ofte på en kreativ måte med Duplo eller med de “3 husene” (Signs of Safety), hvor vi snakker med barna ved hjelp av leker; Hvordan har du det? Hvordan har du det hjemme? Hva går bra? Men også, hva går mindre bra?

Cindy: Når det ikke fungerer så bra med ord, så bruker vi andre verktøy. Bare det å se barnet er også veldig viktig. Hvem er de og hvordan fungerer de? Det er noen som er i stor utvikling, noe jeg ser ved å sammenlikne barnet med tidligere møter. Jeg syntes det er flott, det er det det handler om. Barna kan fortelle oss veldig viktige ting. Jeg tror det er utvikling i barnevernet, men det tas fortsatt vurderinger om at små barn ikke kan uttrykke seg, at de er for unge til å fortelle hva som skjer, men

vi må konkludere med at dette ikke er tilfellet i det hele tatt. Uavhengig av hvor unge de er, så kan de fortelle oss mye om hva som skjer.

Jasmien: Det er også viktig som sosialarbeider at barna får møte deg og skjønner hvem du er, hvorfor du er hos familien deres. For å bygge opp en relasjon hjelper det å snakke med barna, det er ikke alltid åpenbart, spesielt ikke med barna som ikke er så verbalt dyktige, men vi klarer alltid å få barn involvert på en eller annen måte.

Nele: Cindy, du sa nettopp: Barn kan fortelle oss mange ting. Ikke alle er overbevist om dette, men du er det og det hører man også når du snakker om barn. De gir deg noe, men hva gjør du med det videre?

Cindy: Til å begynne med; alltid lytt til historien deres, det tror jeg er veldig viktig. Det tror jeg er veldig viktig, og prøve å forklare hvem vi er, hvorfor vi er her. Først forklare hva barnevernet er, det er ikke alltid lett, men selv med små barn kan man forklare ved hjelp av for eksempel tegninger eller Duplo: "Vi er her for å se om alt går bra med dere, det er derfor jeg er her, for å snakke med deg. Vi jobber også med andre barn". Være veldig tydelig med dem: "Jeg vil at det skal gå bra med deg, og finne ut av hva vi kan gjøre for mamma og pappa".

Noen ganger forteller barna oss ting, og vi kan også snakke om følelser. Selv svært små barn vet hva følelser er; å gråte, å være redd. De forteller oss ting som får oss til å si: "Se, dersom det er ting som må endres, hva ønsker du at vi skal gjøre? Hvem kan vi snakke med om dette?"

Jasmien: Tilbakemeldingene foreldrene får gjennom barnas historier er også svært viktige. Vi merker ofte at barna synes det er greit, og selvfølgelig at vi forteller deres historie med nødvendig omhu. Noen barn og unge ønsker å være der selv eller at de kan fortelle det selv i vårt nærvær. Ved å bruke tegninger kan for eksempel foreldrene akseptere det i større grad, når barna kan gi dem tegningene selv. Mer enn når vi forteller uten at barna er til stede. Selvfølgelig er det en prosess på forhånd, du må diskutere dette med barna, diskutere det med foreldrene: "Er du også enig?". Noen ganger fungerer det, og du oppnår fine øyeblikk.

Cindy: Barn er veldig modige også, jeg blir ofte overrasket. Vi forbereder, men i det øyeblikket mamma og pappa sitter ved bordet, kan de si: «Det var derfor jeg tegnet det.»

Spesielt barna fra saker som allerede er avsluttet fordi det viste seg å være greit, men så ender mor opp med en ny partner, i en situasjon med vold internt i familien ... så, i det øyeblikket jeg snakker med jenta, førsteklasing (6 år), vet hun prosessen fra tidligere ... Hun kjente allerede til Duploen og tegningene, og så kunne hun si: "det skjer igjen". Jeg syntes det var rørende, fordi for barnet betydde det mer enn vi kunne tenkt oss: "det er her jeg må fortelle det, det er disse som kan gjøre noe for å hjelpe meg".

Når vi gjør dette, må vi alltid passe på at vi forblir ærlige med barna. Jeg tror det er veldig viktig å alltid fortelle dem: "Vi skal prøve å snakke med mamma for å endre på dette. Vi vil også snakke med andre som kan hjelpe, men vi kan ikke love at vi kan løse det". Vi må være ærlige med barna.

Jasmien: Vi kan ikke love at vi *ikke* vil gjøre noe med deres historie heller. Hvis de kommer med historier om overgrep eller en nødsituasjon, sier vi at *det* må vi gjøre noe med. Vi vil alltid forklare tydelig hva vi kan gjøre, men vi skal ikke love at vi *ikke* kan gjøre noe.

Nele: Jeg prøver å forestille meg det, men hva er for eksempel den yngste alderen du kan gjøre dette; fortelle dem at du er bekymret og at du bør gjøre noe med det? For kanskje barn kan tenke, jeg skal fortelle noe, det er trygt, det blir her. Hva gjør du da?

Jasmien: Det er alltid veldig viktig å oppklare dette på forhånd. Som Cindy sa, det er viktig at vi introduserer oss selv: Hvem er vi? Hva gjør tjenesten vår? Jeg tror det er veldig viktig å alltid si, i den første samtalen: "Vi behandler det du sier konfidensielt, men dersom du forteller oss visse ting som egentlig ikke er greit hjemme, så må vi gjøre noe med det. Det tidligste du kan snakke med barn om dette er relativt tidlig, jeg tror alderen 5-6 år, da er det allerede mulig, gitt de nødvendige verktøyene.

Cindy: Jeg hadde nettopp et barn som bokstavelig talt gikk for å plassere pappaen i hjørnet med Duplos: «Pappa må stå i hjørnet, pappa slår.» Dette er deres måte å fortelle at det ikke er greit, at det ikke er lov. Så det er litt sånn: «Ingen kan slå, pappa kan ikke slå heller». Det er vanskelig å forklare for barn at jeg skal gjøre noe med det, men ved å si hver gang "dette er ikke lov, dette er ikke greit", tror jeg du gir barnet et tegn. Anerkjenn deres historie: "Det som skjer med deg er ikke greit" eller "Det som skjer hjemme hos deg er ikke greit". Da ser du ofte en byrde falle av skuldrene deres.